

РАЙОН „ТРИАДИЦА“

ВИЗИЯ 2025

**ЗЕЛЕНА И МОДЕРНА ЗОНА НА ХХІ ВЕК -
КРАСИВА СРЕЩА НА МИНАЛОТО И
БЪДЕЩЕТО**

**ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ
НА РАЙОН ТРИАДИЦА
2016 - 2025 г.**

София, 2015

Визията е изработена в рамките на проект **„Създаване на Визия за развитие на район „Триадица“ до 2025 г. – общо начинание на гражданите и районната администрация“**, който се изпълнява от фондация „Форум за наблюдение и анализ на публични политики“ в партньорство с администрацията на район „Триадица“ с финансовата подкрепа на *Столична община Програма Европа, 2015 г.*

Фондация „Форум за наблюдение и анализ на публични политики“ носи цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ. Мненията и заключенията, изразени в него, не представляват официално становище на Столична община.

Уважаеми Читателю,

Щастлива съм, че в резултат на поредното успешно сътрудничество между фондация „Форум за наблюдение и анализ на публични политики“ и колегите ни от Район „Триадица“ на Столична община, мога да Ви представя **Визията за развитие на район „Триадица“ - 2025**, станала факт благодарение на съвместната работа на граждани, професионални общности и районната администрация.

Чрез Визията за развитие на район „Триадица“ – 2025, изработена с финансовата подкрепа на Столична община Програма Европа, 2015 г., представители на различни заинтересовани страни от района споделиха своите дългосрочни виждания, амбиции и мечти за мястото, на което живеят и работят.

Визията за район „Триадица“ през 2025 г. е - **зелена и модерна зона на 21 век - красива среща на миналото и бъдещето** - едно предизвикателство, което вдъхновява посвещаване на изпълнението му.

Това е първият официален опит от страна на обществеността на даден район в рамките на Столична община, да планира бъдещето на района си заедно, прилагайки принципа „отдолу - нагоре“ в изпълнение на целите и смисъла на децентрализацията и местното самоуправление.

Един от основните стратегически документи на национално ниво - Националната концепция за пространствено развитие 2013 – 2025 (НКПР) - дефинира визия на населено място като синтезираното описание на общата представа за мястото в бъдеще. Всички основни участници в обществения живот – общинската администрация, публичните институции, неправителствените организации, частния сектор, жителите – трябва да видят себе си, своите желания, ценности, дори своите проблеми, в тази визия.

При изработването на Визията за развитие на район „Триадица“ 2016-2025 г. заедно с колегите ни от районната администрация се опитахме и успяхме да извадим представителите на различните заинтересовани страни от контекста на настоящото им противоборство, провокирахме ги да помислят за бъдещето, да помечтаят за него, да споделят какво искат и какво трябва да се направи за да се случи общата ни мечта за района.

Резултатите от проекта ни не претендират да са обстоятелствени или всеобхватни, но представляват отлична основа за последващи анализи на потребностите по жилищни комплекси и квартали от района, проучвания в различните области на живота в района – култура, образование, спорт, развитие на градската среда и други, както и инициране на бъдещи общи проекти и застъпнически кампании, имащи за цел осъществяване на желаната визия.

Визията за развитие на район „Триадица“ 2016-2025 г. е първият опит да се зададе посока на мислене, обобщаваща цели и приоритети за десетгодишен период, които впоследствие да бъдат подложени на широко обсъждане, ако се налага редактирани и накрая приети от широката общественост в района.

Надяваме се и вярваме, че както Столичен общински съвет, така и ръководството на Столична община ще вземат предвид мненията, констатациите, изводите и препоръките, изразени във Визията и ще съгласуват с тях бъдещите си действия и планове за промени в район „Триадица“.

**Павлина Петрова,
Изпълнителен директор на фондация „ФОРУМ“**

СЪДЪРЖАНИЕ:

Увод

Район „Триадица“ – Пътепоказател за бъдещето

История на проекта

За проекта:

Причини за инициране на проекта

Обща цел на проекта

Специфични цели на проекта

Цел на Визия за развитие на район Триадица 2025

Методология

Създаване на Визия за развитие на район Триадица 2025

Основни акценти и резултати от проведените проучвания
и фокус групи

УВОД

Район „Триадица“ на Столична община е един от централните и най-привлекателни столични райони, с активност в личен, бизнес и държавен аспект. Районът обхваща емблематични обекти като Съдебната палата, НДК, бул. "Витоша", басейна "Спартак", "Петте кьошета", музея "Земята и хората", Военно-историческия музей, музея на МВР, църквата „Свети вмчк. Георги Победоносец“ и др. На територията на района се намира един от най-големите и уредени паркове в града – Южният парк, както и едни от най-активните читалища в столицата.

Районът е и една от най-старите и запазили традициите си части на София. Тук животът следва определен ритъм - градската среда е все още запазена, макар и накърнявана от липсата на правила и стандарти за застрояване и съобразяване със съществуващия облик; обществеността е относително единна, но все по-рядко успява да отстои правото си на глас по редица важни за района въпроси; районната администрация, в рамките на това, което нормативната уредба ѝ позволява, съумява да инициира, да участва в партньорства и да подпомага редица местни дейности и инициативи.

В желанието си да положат основите на процес, ориентиран към градивно сътрудничество и дългосрочно развитие на Район „Триадица“, фондация „Форум за наблюдение и анализ на публични политики“ и техният партньор Районна администрация „Триадица“ – СО инициираха проект *„Създаване на Визия за развитие на район „Триадица“ до 2025 г. – общо начинание на гражданите и районната администрация“*. Чрез него партньорите правят и първите стъпки в изграждането на нов модел на взаимоотношения между гражданите и местната администрация в столицата – общностно взаимодействие между гражданите и районната администрация, възникващо отдолу нагоре за определяне на визията за развитие на района до 2025 г.

Изработването на визия за развитието на район „Триадица“ за периода 2016-2025 година цели да положи основата на градивно мислене, следващо системен подход в изработването на документите за развитие, на което и да било населено място, а именно – изработване на визия, последвано от краткосрочна и дългосрочна стратегия за постигане на заложените с визията цели и накрая план за действие със задачи, срокове, отговорници и изпълнители.

Визията за развитие на Район „Триадица“ 2016-2025 г. представя отговорите на всички заинтересовани страни в района на слените въпроси:

- ✓ Накъде искаме да върви в развитието си район „Триадица“?
- ✓ Как и в какви области искаме той да нараства?
- ✓ Кои са приоритетите на градското развитие на района, които ни обединяват?
и др.

Изработването на Визията има за цел да зададе параметрите за дългосрочно развитие на района, така както го виждат представителите на заинтересованите страни в него.

Изработването на този общностен документ цели:

- да позволи на всеки да се припознае с бъдещето на мястото, в което живее, работи или управлява;
- да даде нова градивна насока в общите действия;
- да обедини различни хора и мнения в името на устойчивото развитие на района.

РАЙОН „ТРИАДИЦА“ - СЪРЦЕТО НА СОФИЯ

ПЪТЕПОКАЗАТЕЛ ЗА БЪДЕЩЕТО

Настоящият пътепоказател за бъдещето отразява вижданията и желанията на граждани, професионални общности и районната администрация относно визията на район „Триадица“ през 2025 година.

Какъв искаме да бъде район „Триадица“ през 2025 г.?

- Интерпретирана и модерна градска среда, която творчески осмисля историческото наследство и тенденциите за бъдещо развитие
- Еднакво и равномерно развити зони на Района, подчинени на обща визия и приоритети за развитие
- Разширена и обединена зелена система – поддържани и възстановени улични дървета и градски градинки в района
- Осъществен и достъпен „зелен коридор“ от бул. „Витоша“ до планината Витоша
- Развита модерна транспортна схема, с приоритет върху градския транспорт и споделеното пътуване
- Добро място за пешеходци и велосипедисти
- Достъпен, осигурен и спокоен за майки с колички, деца, велосипедисти и хора в неравностойно положение
- Даващ възможности на децата да учат, играят, спортуват и се забавляват
- Предлагащ различни възможности за стимулиране на културния живот
- Район с реализирани значими проекти - след обществено обсъждане и при прозрачни процедури; добре регулиран и контролиран

Администрацията на Район „Триадица“ през 2025 г. е:

- Отворена, отговорна и откликваща към проблемите на хората
- Модерна, комуникираща и администрираща електронно

ДА СЕ ЖИВЕЕ в район „Триадица“ през 2025 г. означава:

- Благоустроени квартали с еднакви по качество публични услуги, независимо дали живеем в центъра или в периферията на Района
- Изградена система от свързани паркове, градски градинки и зелени площи, и лесен достъп до Витоша, осигуряващи здравословна среда

ДА СЕ РАБОТИ в район „Триадица“ през 2025 г. означава:

- Възможности за лесно и бързо придвижване до работното място с градския транспорт, пеша или с велосипед
- Добри и безопасни условия на труд

ДА СЕ ПОЧИВА в район „Триадица“ през 2025 г. означава:

- Възможности за активно придвижване, добър велосипеден транспорт, отдих, почивка и активен спорт
- Повече безплатни места за почивка и спорт на открито и закрито, с модерни, екологични и нискобюджетни съоръжения, където деца и възрастни да почиват и спортуват

ДА СЕ УЧИ в район „Триадица“ през 2025 г. означава:

- Лесен достъп до публични и частни детски градини и училища, които предоставят качествени образователни услуги

ДА СЕ УЧАСТВА в живота на район „Триадица“ през 2025 г. означава:

- Да се следи за спазването на ясни правила и регулации за строителство, паркиране и озеленяване
- Да се получава информация за случващото се в района по удобен за заинтересованите страни начин
- Да се взема предвид навреме и „на място“ мнението на заинтересованите страни за бъдещето на Района

Ключови думи и послания, описващи желания образ на район „Триадица“ през 2025 г.

Най-голям дял от участвалите в изследването граждани биха искали след 5 години район „Триадица“ да бъде олицетворение на:

ЗЕЛЕНА И МОДЕРНА ЗОНА НА 21 ВЕК

И

КРАСИВА СРЕЩА НА МИНАЛОТО И БЪДЕЩЕТО

Ключовите **думи**, с които участвалите в изследването биха искали да бъде описван и асоцииран район „Триадица“ след 10 години са:

**ЗЕЛЕН, ЧИСТ, УДОБЕН ЗА ПЕШЕХОДЦИ, ОСВЕТЕН, МОДЕРЕН,
БЛАГОУСТРОЕН, ДОСТЪПЕН ЗА СПОРТ, УРЕДЕНО ПАРКИРАНЕ,
ЕЛЕКТРОНЕН, С ПЕРСПЕКТИВА, ПОДДЪРЖАН, БЕЗОПАСЕН, СВЪРЗАН,
ЕКОЛОГИЧЕН, С ПОТЕНЦИАЛ, ЖИВИ УЛИЦИ, ЧОВЕШКА
ДОСТЪПНОСТ, СПОКОЙСТВИЕ И УВЕРЕНОСТ**

ИСТОРИЯ НА ПРОЕКТА

1. За проекта

1.1. Причини за иницирането на проекта

Кризата на доверието в българското общество сериозно се задълбочава и това е особено видно в столицата, където дори обикновени решения, касаещи широк обществен интерес или въобще не могат да се вземат, или това става след изразходване на много емоции, енергия и време, респективно средства.

Взимането на решения в столицата е изключително централизирано на ниво Столична община – СО или СОС, като районните администрации са поставени в ролята на „гара-разпределителна“¹ в отношенията между гражданите и общината, а самите граждани и техните организации или не участват в процеса, или са включвани само проформа и на етапи, на които тяхното мнение не може да повлияе съществено върху крайното решение.

Взимането на решения се случва в хаотичен порядък, на парче, без проучване на потребностите, без цялостен анализ на случващото се в столицата и в изключително стеснен времеви хоризонт от няколко години напред. Правомощията на районните кметове и администрации не само че не се увеличават като съществена част от процесите на децентрализация и местно самоуправление и отчитайки обема на тяхната представителност, както на местно, така и на централно ниво, но напротив, сведени са до минимум – без право на собствени решения за настоящото благо и бъдещото развитие на съответния район, без собствен бюджет, изцяло зависими от администрацията на Столична община.

На „централно“ ниво в столицата липсва визионерски подход и дългосрочно планиране, присъщи на модерно развитите големи градове в Европа и света, които успяват да запазят своя исторически и автентичен облик, в който по един неагресивен начин вплитат модерното. Далеч по-малки градове планират и визионерстват за десетки години напред, докато мечтите за визията на София са ограничени до 2020 година без да има ясна концепция за пространственото развитие на столицата през следващите десетилетия.

Ограничените (по правило) финансови ресурси се разпределят небалансирано, като голяма част от тях отиват към централните части на града. Тъй като район Триадница

¹ Изразът е цитат, спонтанно възникващ и използван във всички фокус-групи, проведени в рамките на проекта

обхваща част от „идеалния“ център на София, мнозина биха помислили, че е облагодетелстван в това отношение, но изолираността на определени части от района по отношение на цялостното планиране на дейностите в него, води до сериозни диспропорции в развитието му. Докато централните части на района са привлекателни както за бизнес, така и за инвестиции в жилище и за отдих и развлечения, в други части на района все още няма изградена канализация. Това налага изводът, че взимането на решения в столицата е и нехомогенно, когато става дума за интересите на отделните райони – естествено Столична община ще инвестира в проекти важни, по нейна преценка, за цялостния облик на столицата, а не в проекти, които касаят конкретните нужди на живущите в даден квартал или район. Поради „осакатените“ правомощия на районните кметове те нямат нормативни инструменти, чрез които ефективно да въздействат и инициират.

Липсва здрава връзка между гражданите на даден район, районните кметове и столичния кмет (респективно столична администрация). Няма практика да се провеждат общи срещи на всички районни кметове със Столичния кмет, на които да се решава общо как да се развива столицата в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, в какво да се инвестира и кои са районните (локални) приоритети. На тези срещи кметовете биха били проводник на мнението и желанията на заинтересованите страни по райони. При сегашните си правомощия, те са по-скоро административни структури в помощ на Столичната администрация, отколкото организационна структура, която се грижи и представлява интересите на заинтересованите страни от района. Това е особено порочно в ситуация, в която районните кметове се избират на местни избори и представляват съществена част от населението в България – район Триадица е с повече от 63 000 жители², а имат по-малко правомощия от кметовете на общини с 5 000 жители (например Батак).

Като част от столицата, район „Триадица“ трябва да отговаря на изискванията, които се поставят към 1-во йерархично ниво град - център с европейско значение. За това ниво НКПР³ предвижда стимулиране на *качественото* интензивно развитие и ограничаване на *екстензивното* развитие – развитие на качествено измерение на средата в София за сметка на чисто количественото. Градската среда и живот, както на ниво район, така и в столицата като цяло, са далече от покриване на тези изисквания. Усещането, че живеем в неуредено общество дори в рамките на собственото населено място, в което чувството за ред, мярка и справедливост е силно накърнено, не само че не намалява, но все повече се засилва. Гражданите и администрацията си прехвърлят отговорността в търсене на вината за това усещане

² 63 451 жители според националното преброяване от 2011 г.

³ Национална концепция за пространствено развитие

и в определени области се дистанцират все повече и повече.

В желанието си да намалят тази дистанция и да покажат различно, градивно отношение към проблемите в района и града, фондация „Форум за наблюдение и анализ на публични политики“ и район „Триадица“ инициират и работят по съвместни проекти вече четвърта година.

В съвместната ни работа и независимо от противоречията, които естествено възникват в описаната по-горе среда, винаги сме се водили от желанието си да създадем условия за консенсус и разбиране и от следните две основни констатации, направени в Становището на Комитета на регионите на ЕС⁴:

- значението на градовете за Европейския съюз далеч надхвърля икономическите и демографските фактори. Красивите, интелигентни, енергийно и ресурсно ефективни, зелени и приобщаващи градове са основа за това хората да живеят заедно хармонично и солидарно в нашето общество;
- европейският град, в сравнение с други градове по света, се отличава с демократично самоопределение, силно гражданско общество, социална интеграция, добре функциониращо взаимодействие между личното и общественото, обещание за свобода, еманципация и силно изразена култура на градско строителство.

Вследствие на това вече четиригодишно успешно сътрудничество се роди идеята за инициране на проект, който да отговори на три изисквания:

- от една страна да обедини критична маса от креативно, позитивно и компромисно настроени хора, които желаят да променят средата в съгласие и работа с останалите части на обществото, дори когато те мислят различно от тях;
- от друга страна да зададе посоката, в която искаме да се развива районът в бъдеще, тъй като по този въпрос няма единно изразено мнение;
- да има потенциал да докаже, че само общата работа на гражданите и администрацията може да създаде пълноценен продукт, който да има бъдеще.

Така беше инициран проекта, в който положихме усилия да създадем Визията за развитие на район Триадица до 2025 г., чрез обединяване на местната общност около представата ѝ за развитие на района през следващите 10 години в контекста на Визията на София и четирите послания формуирани там: София - Град на хората и за хората, София - Интелигентен и съзидателен град, София - Автентичен и жизнен

⁴ Комитетът на регионите е консултативен орган на ЕС, съставен от местни и регионални представители на изборни длъжности от 28-те страни от Съюза.

град; София - Зелен и привлекателен град. С иницирането на проекта целяхме да поставим началото на един предизвикателен, но последователен процес, в който не само формулираме посоката заедно, но и започваме да провеждаме системни политики за развитие на градската среда в Района.

Обединяването и създаването на съзидателни примери за съвместна работа в столицата, както и утвърждаването на добри практики за работа на гражданския сектор с районната администрация е от особено значение в настоящия момент, с оглед на всеобщото недоверие на гражданите към институциите на държавата и на местната власт. С подобни примери и съвместни дейности, които са жизнено необходими за възстановяване на диалога в обществото, можем да върнем доверието на гражданите в държавността и институциите.

1.2. Обща цел на проекта

Общата цел на проекта е да бъде насърчено активното сътрудничество между гражданските организации и местната власт в процеса на изготвяне на публични политики, чрез използването на механизми за допитване, публична консултация и обществен дебат по въпросите касаещи живота и интересите на гражданите в Район „Триадица“, което да позволи по-активно участие на гражданите в процесите на взимане на решения и по-конкретно в създаването на визия за мястото, в което живеят и работят. Изработването на визия за развитие на района съвместно с гражданите цели подобряване образа на район „Триадица“ и утвърждаване на принципите на добро управление в местната власт.

1.3. Специфични цели на проекта

Проектът си поставя следните специфични цели:

- Създаване на *Визия за развитие на СО - Район „Триадица“ до 2025 г.* – като съвместно начинание на гражданите и районната администрация;
- Утвърждаване на добра практика на общуване на ниво район, която може да бъде трансферирана в други райони на София и в други общини в България;
- Утвърждаване на работещото партньорство между Район „Триадица“ и фондация „Форум за наблюдение и анализ на публични политики“, както и между Район „Триадица“ и други активни граждани и граждански структури в района;
- Повишаване на доверието в диалога между гражданите и районната администрация.

1.4. Цел на Визията

Изработването на Визията цели да зададе параметрите за дългосрочно развитие на района, така както го виждат представителите на заинтересованите страни в него.

Съвместното изработване на този общностен документ цели:

- да позволи на всеки да се припознае с бъдещето на мястото, в което живее, работи или управлява;
- да даде нова градивна насока в общите действия;
- да обедини различни хора и мнения в името на устойчивото развитие на района.

2. Методология

В рамките на проекта бяха реализирани два типа събиране на мнение от представители на заинтересованите страни:

- Количествено - провеждане на проучване на общественото мнение в района, чрез пряко лично интервю сред 94 граждани, които живеят или работят на територията на район „Триадица“;
- Качествено - провеждане на 3 фокус групи, сред 3 групи заинтересовани страни – районна администрация, граждани и бизнес и професионални общности.

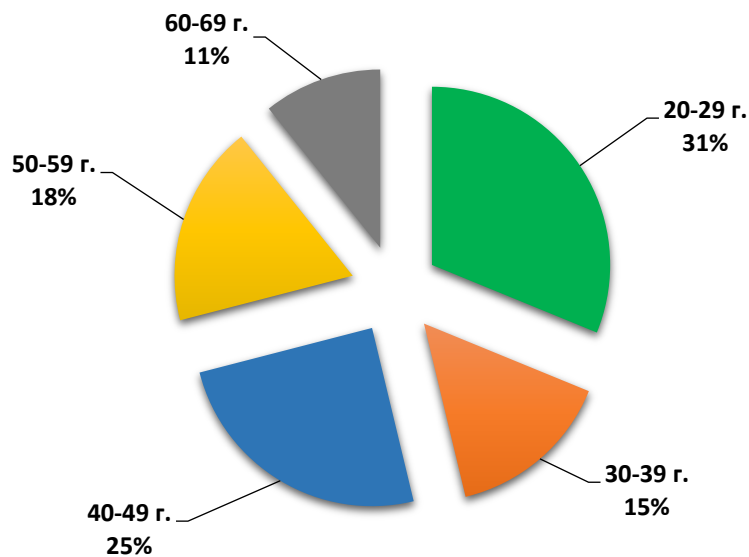
А. Проучване на общественото мнение в района

В рамките на тази дейност беше организирано допитване до гражданите, живеещи в района за визията им за район „Триадица“ през следващите 10 години (със специален акцент върху мнението на младежи и хора в активна възраст между 20 и 49 години).

Изследването използва количествен метод, който се състои в провеждането на пряко лично интервю по предварително изготвен въпросник, с респонденти, избирани по предварително изготвена извадка, имаща за цел да отговори на изискванията за покриване на съответния сегмент от населението на района.

В количественото проучване взеха участие 34 мъже и 60 жени. Извадката покрива всички зони на района – центъра на София (НДК, бул. Витоша, ул. Солунска, Петте къшета и други), старите жилищни квартали встрани от центъра (Стрелбище, Иван Вазов, Гоце Делчев), и новите квартали от периферията на района (Манастирски ливади и Кръстова вада).

Възрастовата структура на анкетираните граждани е следната:

62% от анкетираните са с висше, а 38% са със средно образование. По отношение на тяхната трудова заетост - 74% са работещи, 17% учащи и 8% неработещи.

Целта на изследването бе да събере информация за основните насоки, в които гражданите смятат, че трябва да се развива техния район през следващите 10 години, както и за важните проблеми и въпроси пред гражданите на района, касаещи водената местна политика.

Б. Провеждане на фокус-групи

Изследването използва и качествен метод, с който да бъдат анализирани позициите на три заинтересовани групи – граждани, районна администрация и професионалисти. В тази връзка бяха организирани и проведени следните фокус-групи:

- с представители на районната администрация;
- с представители на гражданското общество;
- с представители на професионалните общности.

Фокус групите бяха съставени от 4 до 8 участника в група, като с всяка от групите бяха дискутирани сходни въпроси, отнасящи се до визията на участниците за бъдещето на Района, основните проблеми, които трябва да бъдат адресирани за нейното постигане и ролята на заинтересованите страни в този процес.

3. Създаване на „Визия за развитие на Район Триадица 2025“

„Погледът към бъдещето и разработването на визии за градовете на бъдещето добиват все по-голямо значение на всички равнища. Развитието на нашите градове ще определи бъдещето на Европа!“

Йоханес Хаан - Европейски комисар по регионална политика

Според най-разпространените дефиниции, *визията* (лат. *visio* – видение, идея, представа) или *идеализираната представа за желано и достижимо състояние* е поглед в бъдещето, който се явява резултат от мислено движение от известното към неизвестното, базирайки се на известни факти, надежди и мечти с отчитане на възможности и опасности.

Когато говорим за визия за развитие на дадено населено място – в случая нашия район, визията ще бъде представата за бъдещето на Район „Триадица“, създаден от творческата мислена дейност на представители на различните заинтересовани групи, в т.ч. граждани, професионалисти, администрация, с изходна точка сега, отчитайки фактите, които знаят, харесват им или ги тревожат, възможностите и опасностите, надеждите и мечтите им и всичко това с мисъл за развитието и бъдещето, такова, каквото искаме да бъде то след десет години.

Визията определя дългосрочен курс на градското развитие, разработен от по-голям брой групи от заинтересовани страни. Така например, дефиницията за **визия за града на утрешния ден**, формулирана в доклада на Европейската комисия „Градовете на утрешния ден – предизвикателства, визии, пътища напред“⁵, определя градът на бъдещето, като:

- място на голям социален напредък, с висока степен на социално сътрудничество, социално справедливо жилищно настаняване и социални, здравни услуги и услуги, насочени към образование за всички;
- платформа за демокрация, културен диалог и многообразие;
- място на зелено, екологично, щадящо околната среда обновление;
- място с голяма притегателна сила и двигател за растеж.

Създаването на визия за дадено населено място е сериозно предизвикателство, особено когато се случва в изключително кратки срокове, с малък бюджет, голям

⁵ Октомври 2011

обем работа и желание на екипа да въвлече повече участници, отколкото всичко изброено преди това позволява.

Създадената *Визия за развитие на район „Триадица“ 2025* не претендира да е изчерпателна. Тя може да бъде доразвита в повече детайли, трябва да бъде обсъдена с обществеността и допълнена (ако се налага), за да се превърне във финален документ и отправна точка за съзидателен работен процес и съвместна работа в името на желаното бъдеще на района.

3.1. Силните страни на Район „Триадица“

В рамките на проведеното във връзка със създаването на Визия 2025 проучване, бяха определени следните силни страни на Района:

- Централно местоположение, което съчетава разнообразно качество на живот – от динамичния център до спокойствието на покрайнините;
- Разнообразен и обширен – включва почти всички теми от развитието на столицата – от бизнес и административен център на столицата и държавата, през мащабно жилищно строителство в миналото и сега, до значителна инфраструктура за отдих, спорт и почивка;
- Исторически център, който задава облика и духа на столицата;
- Културен и търговски център, който привлича хора от всички възрасти и квартали;
- Добре развита система от паркове и зелени площи - на територията му се намират три от най-значимите публични зелени пространства в София (Южен парк, НДК и градината зад музея „Земята и хората“). През територията му преминава една от големите софийски реки – Перловската, наличие на значителен брой градски градинки в отделните квартали и възможност за развитие на зелени площи около Перловската река;
- Инфраструктурно обновен в последните години – цялостен ремонт на Южния парк, изградена велоалея по протежението на бул. България, ремонт на пешеходната зона на бул. Витоша и други;
- Транспортно осигурен – добра свързаност чрез автобуси, трамвай и планове да обслужване на част от Района от третия метродиаметър;
- Много добре административно обезпечен;
- Наличие на спортна инфраструктура: басейна „Спартак“, стадион „Раковски“, „Мотописта“;
- Многообразие от качествени културни и спортни събития, които привличат

публика;

- Качествена и обновена образователна структура – модерни детски градини и училища;
- Атрактивна локация, много хора искат да живеят в кварталите от Района;
- Богат и разнообразен на човешки ресурси с най-високата раждаемост в България (1400 деца годишно).

3.2. Какви са проблемите на района, които трябва да се решат, за да се постигне желаната визия?

В рамките на проведеното във връзка със създаването на Визия 2025 проучване, бяха определени следните проблеми на Района:

- Работа на парче по отделни проекти без каквато и да било свързаност един с друг;
- Недобре планирано и неравномерно, развитие на отделните части на Района - кв. „Манастирски ливади“ е урегулирана територия, която няма добра инфраструктура и се сблъсква с базови проблеми на живеенето – улици, канализация, улично осветление, транспорт, липса на детски градини и училища;
- Липса на ясно обявени приоритети за развитие в проблемните области като строителство, трафик, паркиране, зелена система, общински услуги, финансово управление и т.н.
- Уплътняване на строителството и застрояването на зелени площи;
- Липса на ясен и категоричен контрол върху строителството;
- Проблемно паркиране извън „синята“ и „зелена“ зона;
- Конфликт „паркиране-озеленяване“;
- Неглижиране на нуждите на велосипедистите и пешеходците - остаряла тротоарна инфраструктура и неразвита велосипедна мрежа;
- Остаряла и неактуализирана транспортна мрежа, която не отговаря на съвременните потребности на жителите на отделните квартали;
- Липса на достатъчно възможности за предлагане на модерни архитектурни решения;
- Неподдържани и неоползотворени спортни обекти, поради липса на ясен механизъм за стопанисване на спортните съоръжения;

- Неефективно изразходване и липса на достатъчен контрол върху публичните ресурси при изграждане на инфраструктурни проекти;
- Огромен наплив на деца и ученици към качествените детски градини и училища и недостиг на места;
- Липса на правомощия и собствен бюджет на Района;
- Липса на координация между районната администрация и Столична община;
- Липса на електронизация и цифровизация на административните услуги;
- Липса на доверие между администрацията от една страна и гражданите и НПО, от друга страна;
- Липса на адекватна, навременна, полезна комуникация с гражданите. Информацията, която предоставя Районът е неподредена, неразбираема и на неправилните места;
- Липса на реално гражданско участие, в което гласът на гражданите да е чул и зачетен.

3.3. Основни акценти и резултати от проведеното проучване и фокус-групи

3.3.1. Основни акценти от проучването на общественото мнение в Района

Данните от направеното количествено проучване сред 94 граждани, живеещи и работещи в района, показват, че 46% от анкетираните намират Район „Триадица“ за напълно привлекателно място за живеене, а други 51% смятат, че е привлекателно донякъде.

Запитани, кои според тях са основните проблеми в район „Триадица“:

- 100% от гражданите посочват недоброто състояние на градската среда, транспортната и техническата инфраструктура;
- 99% смятат за основен проблем недоброто състояние на околната среда;
- 46% определят като проблем недобре развитата система за опазване на местата за отдих и игра и зелената система в района;
- 27% от анкетираните поставят сред основните проблеми на района недоброто състояние или недобре развитите възможности за дейности в областта на културата, образованието, социалните дейности и др.;
- 25% участниците посочват проблемите с нарастващата престъпност и хулигански прояви и липсата на дългосрочно планиране като едни от основните проблеми в района.

По отношение на градската среда, транспортната и техническа инфраструктура, проблемите са много разнообразни, но най-голям дял от анкетираните граждани посочват като проблем в района, следното:

- липса на достатъчно паркоместа (70%);
- лоша улична настилка (55%);
- липса на достатъчно или намаляване на междублоковите пространства в следствие на презастрояване (55%);
- лошо състояние на тротоарите и тротоарната настилка (48%)
- недостиг на паркинги (45%);
- липса на достатъчно обществени тоалетни (39%);
- недобър външен вид на сградите (39%);
- липса на достатъчно велоалеи (38%);
- средата е недостъпна за хора с увреждания (36%);
- липса или недостатъчно спортни площадки (34%);
- липса на достатъчно улично осветление (33%);
- липса на достатъчно или лошо състояние на съществуващите подлези (30%);
- рушащи се сгради (30%);
- липса на достатъчно парково осветление (28%).

На челните места по отношение на околната среда, участниците в проучването поставят, следните проблеми:

- отпадъци и боклук по улиците (50%);
- наличие на бездомни животни (50%);
- нередовно почистване на улиците през зимата (45%);
- замърсяване на въздуха (44%);
- високи нива на шума (40%);
- недобри условия за разделно хвърляне на отпадъците (40%).

На въпроса кои според тях са най-проблемните области от градската среда и градския живот в район „Триадица“, влияещи върху добрия имидж на района и водещи до непълноценно използване на пространства/територии и до влошаване качеството на жизнената среда в Район „Триадица“:

- 62% от анкетираните граждани отново посочват недостатъчния брой паркоместа;
- 48% са на мнение, че това е липсата на решение по отношение на Паметника „1300 години България“;
- 31% посочват липсата на решение по отношение на околното пространство на НДК (градинката на НДК);
- за 30% от анкетираните такъв проблем са незаконните гаражни клетки и липсата на решение по отношение на Пазар „Иван Вазов“ и Стадион „Раковски“;
- за 19% от анкетираните проблем е липсата на решение по отношение на плувен басейн „Спартак“.

От сегашното състояние на района, запитаните граждани биха искали да запазят и в бъдеще най-вече:

- зеленината (26%);
- Южния парк (18%);
- детските и спортни площадки, междублоковите пространства (17%);
- и облика на старите сгради (4%).

На въпроса какво трябва да се случи в район „Триадица“ през следващите 10 години, за да бъде той добро място за тях:

- 25% от участниците в проучването посочват, че трябва да се подобри състоянието на инфраструктурата;
- 18% смятат, че трябва да се изградят нови детски и спортни площадки;
- 15% посочват като необходимост премахване на презастрояването и опазване на старите сгради;
- за 13% най-важно е да бъде запазено озеленяването;
- за 8% от анкетираните район „Триадица“ ще бъде добро място за тях ако се премахне синята зона и се осигурят повече паркоместа;
- за 5% от анкетираните граждани трябва да се намали замърсяването и да се построят нови велоалеи.

Помолени да посочат три от областите, които според тях трябва да са приоритетни за развитието на район „Триадица“ през следващите 10 години, съвсем очаквано, анкетираните граждани избират, като приоритет:

- качествената градска среда - подобряване качествата на жизнената среда, реконструкция на проблемни територии, подобряване на тротоарите и др. (45%);
- околната среда - намаляване на замърсяването, подобряване на сметосъбирането, създаване на нови зелени зони за отдих и др. (37%);
- създаването на условия за развитие на културната дейност в района, например увеличаване на културните прояви на открито и закрито и др. (35%);
- създаването на условия за развитие на спортната дейност в района - повече спортни площадки за свободно ползване по избор, повече места, на които може със свободен достъп да се извършват спортни дейности – тенис на маса, футболни и баскетболни игрища и др. (35%).

Данните от проучването показват, че мнозинството от гражданите и работещите в района не желаят той да нараства с повече граждани (81%), с повече жилища (83%) и с повече автомобили (91%), но желаят да се увеличи броя на:

- зеленината в района (97%);
- местата за забавление и отдих (85%);
- велоалеите (86%);
- детските градини (72%) и училищата (54%) в района;
- откритите работни места в района (63%).

Запитахме гражданите и каква според тях трябва да бъде съдбата на някои от знаковите обекти на района като Южния парк, пазара „Иван Вазов“ и паметника „1300 години България“, както и какво трябва да се направи за да се разреши проблема с незаконните гаражни, клетки и резултатите са следните:

- мнозинството от анкетираните (95%) смятат, че Южният парк трябва да се съхранява, без да се застроява повече гранично, около или в него;
- повече от половината от анкетираните (53%) смятат, че пазарът „Иван Вазов“ трябва да се разработи като се съхрани автентичността му на пазар;
- най-много от анкетираните гражданите (43%) са на мнение, че паметникът „1300 години България“ трябва да остане и да се реставрира, 35% смятат, че трябва да се премахне и 8% мислят, че е добре да се премести. Останалите нямат мнение по въпроса или не могат да преценят;

- мнозинството от гражданите (64%) са за премахване на незаконните гаражни клетки.

Във връзка с негативната тенденция за negliжиране на проблемите на отделните райони, под предлог, че се решават по-важни за града като цяло проблеми, запитахме гражданите кое е по-важно за тях през следващите 10 години - развитието на софийската макро-среда чрез важни за целия град приоритети и проекти (например инвестиции в Централната градска част, откриване на големи културно-исторически обекти, големи градски кръстовища и т.н.) или развитието на конкретната микро-среда в район „Триадица“ на база конкретни проекти и приоритети (например инвестиции в подобряване на околблоковите пространства, подобряване на тротоарната мрежа, подобряване на достъпа за хора с увреждания в района, инициране на локални за района културни събития, социални инициативи, спортни мероприятия и др.). Както може да се очаква, за мнозинството от запитаните граждани (70%) по-важно е да се развива техния район.

3.3.2. Основни акценти от фокус-групите с представители на администрация, гражданско общество и професионални общности

Динамиката на дискусията в трите фокус-групи бе различна, което е естествено, предвид разликата в профила на групите.

Фокус-група с представители на районната администрация

Разбираемо и очаквано, за участниците във фокус групата с представители на районната администрация е трудно да излязат от рамката на ежедневните си задължения и законови ограничения, за да споделят идеи и да формулират визия за бъдещето на Района до 2025 г.

Напълно естествено във фокуса на дискусията на тази група застава темата „администрация и управление“.

- ⇒ Основните проблеми, които участниците в групата идентифицират са свързани с ограничените правомощия на районните администрации и липсата на самостоятелен бюджет, които не дават възможност за изява и развитие, а още по-малко за краткосрочно и дългосрочно планиране.
- ⇒ Друг основен проблем, който затруднява работата на администрацията, е трудната и мудна комуникация със СО, което води до неефективно разпределение на работата в самия район.
- ⇒ Фактор, който отнема много време и затруднява работата е и големият документооборот, който е изцяло на хартиен носител. Участниците споделят, че „това са практики от „миналия век“, които не отговарят на изискванията за

модерна администрация.“ От тук идва и желанието им през 2025 година районната администрация да е модерна, комуникираща и администрираща електронно.

Способността на администрацията и гражданите да си сътрудничат е от ключово значение за изграждането на обща визия на Района. От изразените по време на дискусиата мнения става ясно, че има сериозна необходимост от допълнителна работа в тази посока.

Доминираща нагласа сред участниците във фокус-групата на районната администрация е, че при сега съществуващата структура, противоречивата нормативна база и разпределение на бюджета от Столична община, те не могат да бъдат основен движещ фактор за положителна промяна в Района.

Визията на представителите на районната администрация за района през 2025 г. е:

- Изравнено качество на живот във всички квартали;
- Модерен, комуникиращ и администриращ електронно;
- Район, който предлага различни възможности, в това число:
 - разширяване и обединяване на зелената система – поддръжка и възстановяване на уличните дървета и градските градинки;
 - стимулиране на културния живот;
 - разширяване на възможностите за спорт;
 - добро място за пешеходци и велосипедисти.

Ключовите думи, с които представителите на администрацията биха искали да се описва район „Триадица“ през 2025 г. са:

**ЧИСТ, ЗЕЛЕН, УДОБЕН ЗА ПЕШЕХОДЦИ, ОСВЕТЕН, МОДЕРЕН, БЛАГОУСТРОЕН,
ДОСТЪПЕН ЗА СПОРТ, УРЕДЕНО ПАРКИРАНЕ, ЕЛЕКТРОНЕН**

Фокус-група с представители на гражданския сектор

Съвсем естествено, фокус-групата с представители на гражданите е много по-активна в дискусиата и активно споделя мнения, предложения и препоръки за бъдещето на Района.

- ⇒ Представителите на гражданите отчитат, че в процеса на сътрудничество между граждани, неправителствени организации и администрация в района има направени положителни стъпки, но трябва още много работа от всички страни.
- ⇒ Според гражданите, ключът към успеха на този процес е засилената комуникация между граждани и администрация. Поради тази причина и темата

„комуникация“ е най-обсъжданата в тази група с най-много конкретни предложения и идеи.

⇒ Според участниците във фокус-групата:

- Основната бариера, която възпрепятства успешната комуникация с гражданите е пасивният подход на администрацията при предоставянето на информацията;
- Комуникацията е еднопосочна, от администрацията към гражданите, като обратна връзка нито се търси, нито се анализира от администрацията, ако бъде получена;
- Комуникацията е най-често строго формална - цитират се членове и алинеи, но не се вниква по същество в проблемите на хората (във фокус-групата с представители на администрацията бе изразено мнението, че гражданите не познават закона и това създава проблеми във взаимната комуникация. От гражданите се очаква да познават законите в детайли, с членове и алинеи, което определено не е тяхна работа и е един проблем на взаимното общуване, по който трябва да се поработи в бъдеще).

⇒ Комуникацията се усложнява, според гражданите и от факта, че районът е междинно звено между гражданите и Столична община, което създава допълнителни проблеми в системата.

⇒ Въпреки че районната администрация ежедневно контактува с граждани при предоставяне на различни услуги, хората не се чувстват удовлетворени от начина на комуникация при предварително обсъждане на важни инфраструктурни проекти, които предстоят в Района.

⇒ Има необходимост от директна комуникация - „лице в лице“ и съществена предварителна подготовка на обществените обсъждания от страна на администрацията.

⇒ Предстоящите промени трябва да се обясняват и разясняват на разбираем език.

⇒ Информацията, която Районът предоставя според гражданите е:

- трудно намираема, трябва много търсене и в сайта на Района, и на таблата, за да достигнеш, до това, което те интересува;
- неразбираема, поради административния език и цитирането на многобройни закони и наредби;
- неподредена, няма описи и каталози за информацията, която предоставя района от различните отдели;

- на неправилните места – не са достатъчни таблата в Района и листовките, информацията трябва да бъде по-близо до хората и да се разпространява в отделните квартали. Трябва да се мисли и за разпространяване на информация чрез медиите.

⇒ Каналите за комуникацията също са доста критикувани:

- Не се използват електронни начини за комуникация като e-mail и SMS известяване, което оставя районната администрация в аналоговото време (отчита се фактът, че най-вероятно това зависи от СО).

Пряко свързана с комуникацията е темата за „гражданското участие“, която също активно се дискутира от участниците в групата:

- ⇒ Те разбират, че в процеса на гражданско участие съществуват различни заинтересовани страни с различни интереси, но държат този процес да бъде прозрачен и комуникиран предварително на всеки етап, за да не възникват подозрения, че надделява един или друг интерес, несъобразен с обществения.
- ⇒ Необходими са по-дълги срокове и обратна връзка от администрацията при провеждането на обществени обсъждания. За гражданите е неприемливо, всеки спор да бъде изпращан към съда, където се знае, че хората нямат финансови и времеви ресурси, за да го осъществят.
- ⇒ Гражданите имат желание и възможност да допринасят и да бъдат доброволци за облагородяването на кварталите си, но биват спирани и глобявани, че ремонтират тротоар или засаждат дървета. В тази връзка, Общината трябва да създаде повече механизми и инструменти за включване на гражданите в облагородяването на средата.

Основната нагласа в групата с представители на гражданското общество е позитивна, защото смятат, че положителните промени в Района могат да настъпят, когато има активно сътрудничество между граждани, неправителствени организации и администрация.

Визията на участвалите във фокус-групата граждани за района през 2025 г. е:

- Отворен и откликващ към проблемите на хората;
- Зелен и екологичен, в който зелените площи и паркове се пазят и разширяват;
- Достъпен за майки с колички, деца-велосипедисти и хора в неравностойно положение;
- Дава възможности на децата да учат, играят, спортуват и се забавляват;

Ключовите думи, с които гражданите участници във фокус-групата биха искали да се описва район „Триадица“ през 2025 г. са:

ПЕРСПЕКТИВА, ПОДДРЪЖКА, СПОКОЙСТВИЕ, УВЕРЕНОСТ, ЗЕЛЕНИНА

Фокус-група с представители на професионалните общности

Дискусията в последната фокус-група е силно специализирана и това се определя от профила на участниците в нея – архитекти, урбанисти, еколози, експерти по транспорта.

Основните теми, които се дискутират са конкретни решения, свързани с градската среда, транспорта и зелената система. Това позволява да се поставят проблемите на район „Триадица“ в контекст и да се дискутират взаимовръзките между различните системи – екологична, социална, икономическа и т.н.

- ⇒ Важен акцент в дискусията е може ли да се разработи успешна визия за район „Триадица“, ако няма ясна визия за София и за държавата? Участниците са съгласни, че може да се търси потенциал за развитие в свързващи точки, които са значими за целия град.
- ⇒ Задачата на групата да артикулират силните страни на Района е предизвикателство за участниците, но те успяват да идентифицират качества на Района, които имат потенциал за развитие:
 - Отваряне на широк достъп и усвояване на парка в т.нар. комплекс „Медицинска академия“;
 - Възможностите за реализация на „зелен клин“ покрай Перловската река;
 - Разработване на стадион „Раковски“, „Мотописта“ и басейн „Спартак“ за масов спорт; и др.
- ⇒ В дискусията преобладава търсенето на устойчиви, нискобюджетни и модерни решения за публични и зелени пространства.
- ⇒ Участниците в дискусията постигат широк консенсус около идеята за развитие на Района от центъра към периферията и осъществяване на връзка с планината Витоша. Реализацията на тази идея виждат в осъществяването на дейности, които осигуряват продължаването на Южния парк и след Околовръстния път – планиране, залесяване, градско земеделие, а също и в създаването в Района на мрежа, свързваща малките градски градинки с основния парк.
- ⇒ Според участниците във фокус-групата, двете обособени зони в Района - *център* и *периферия* - се нуждаят от различни решения. Докато в долната част (центъра

на града) регулацията може да реши много от проблемите, то в горната част на Района са необходими сериозни инвестиции в инфраструктура, която да осигури качество на живот на жителите.

- ⇒ Единодушна тема е промяната на начина на планиране и управление на Района и Столична община, засилване на капацитета на администрацията, чрез привличане на експерти, които могат да отговорят на предизвикателствата на модерното градско планиране - „Строим градски магистрали, все едно сме 60-та или 70-та година и не сме се получили от грешките на останалия свят“.
- ⇒ Необходим е ясен механизъм за координация и поемане на отговорност между Района и СО.
- ⇒ Друга важна тема, според участниците в тази фокус-група, която ще повлияе върху положителното развитие на Района е провеждането на целенасочена политика от страна на администрацията за информиране, привличане и ангажиране на гражданите и НПО. Понастоящем усещането на НПО сектора за „хабене на енергия в срещи“ е голямо, защото участието в тях не води до конкретни резултати и не дърпа града напред.

Нагласите в групата с представители на професионалната общност е позитивна. Според участниците в групата, за да бъде подпомогнато положителното развитие на Района е необходимо:

- цялостно преработване на Интернет страницата на Района, с цел да бъде ориентирана към хората и да провокира интереса им да участват, а не да ги спира и отказва;
- търсене и отчитане на мнението на хората при мащабни интервенции още на ниво идеен проект, а не каквато е практиката в момента да се прави обществено обсъждане на готовия проект;
- предоставяне на информация на лесен и достъпен език, което включва – макет, силует, визуализация, за да може хората да го разберат;
- провеждане на предварителни и последващи анализи върху ефектите от проектите върху всички останали системи – трафик, канализация, социална инфраструктура и т.н.;
- широко популяризиране на всички резултати от всички проучвания и анализи.

Визията на участвалите във фокус-групата представители на професионалната общност за района през 2025 г. е:

- Еднакво и равномерно развити зони на Района, подчинени на обща визия и

приоритети за развитие;

- Интерпретирана и модерна градска среда, която творчески осмисля историческото наследство и тенденции за бъдещото развитие;
- Осъществен и достъпен „зелен коридор“ от бул. „Витоша“ до планината Витоша;
- Модерна транспортна схема, с приоритет върху градския транспорт и споделеното пътуване;
- Реализирани значими проекти, след обществено обсъждане и прозрачни процедури;
- Добре регулиран и контролиран.

Ключовите думи, с които участващите във фокус-групата професионалисти биха искали да се описва район „Триадица“ през 2025 г. са:

ЗЕЛЕН, БЕЗОПАСЕН, СВЪРЗАН, ЕКОЛОГИЧЕН, ПОТЕНЦИАЛ, ЖИВИ УЛИЦИ, ЧОВЕШКА ДОСТЪПНОСТ

3.4. Предложения и препоръки за подобряване и развитие на средата в район „Триадица“ с цел постигане на желаната визия

- Обсъждане, редактиране, където се налага и приемане от обществеността в района на цялостна визия за Района;
- Подчиняване на всеки нов проект на изпълнението на визията за развитие на района;
- Търсене, обединяване и поставяне в йерархия на свързващите точки в Района, които са важни не само за Района, но и за целия град с цел да се разработи потенциала им за развитие;
- Осъществяване на „зелен клин“ от центъра до Витоша, чрез улесняване на пешеходците и велосипедистите;
- Насърчаване на активното придвижване чрез обновяване и обогатяване на тротоарите с нови материали и възможности за взаимодействие между хората;
- Насърчаване на пешеходното движение, чрез улесняване на достъпа до градския транспорт - доразвиване на мрежата на градския транспорт в периферните квартали на Района;
- Насърчаване на ползването на градския транспорт чрез въвеждането на гъвкави тарифни политики, например безплатни прекачвания за определен период време;

- Насърчаване на велосипедния транспорт, чрез преодоляване на градските бариери при големите инфраструктурни проекти и въвеждане на успокоен трафик до 30 км/ч в жилищните квартали;
- Ясно регулиране и санкциониране на зоните за озеленяване и паркиране;
- Използване на настилки в местата за паркиране, които задържат вода и позволяват да расте трева;
- Стимулиране на частната инициатива за решаване на проблема с местата в детските градини;
- Повишаване на прозрачността и отчетността с въвеждане на проектния принцип и конкурентното начало в работата на районите;
- Засилване на гражданското участие, чрез улеснени форми за граждански контрол на проектни идеи, качеството на изпълнение на обекти и изразходването на средства;
- Ограничаване на строителството в зелени площи, чрез повече регулации и санкции;
- Осигуряване на достъпни и безплатни съоръжения за спорт;
- Подобряване на комуникацията на администрацията с гражданите чрез:
 - активно предоставяне на информация от страна на администрация за бъдещи проекти;
 - активно търсене на обратна връзка от администрацията (анкети, проучвания, възможност за мнения на интернет страницата на Района);
 - модернизиране каналите за информация (използване на e-mail и SMS известяване на регистрираните етажни собственици за бъдещи проекти);
 - използване на различни подходи за комуникация с гражданите - директна връзка чрез срещи и обществени обсъждания, общински рекламни пана по квартали и спирки, медии.
- Насърчаване на гражданското участие чрез:
 - повече права на гражданите при вземането на решения за засягащи ги проекти;
 - организиране на специални форуми за сближаване на позициите;
 - участие на гражданите в проекти на Района, например обявяване на схемата за залесяване и даване възможност на гражданите да се включат с доброволен труд.

- Формулиране и защитаване на приоритетите на Района пред СОС и СО;
- Увеличаване на реалните правомощия на Района и осигуряване на собствен бюджет за разпореждане;
- Продължаване на инвестициите в инфраструктура в периферията на района;
- Пълна електронизация на комуникацията между районната администрация и СО;
- Подобряване на механизмите за взаимодействие между районната администрация и СО чрез повече съвместни срещи и сътрудничество за идентифициране, решаване и контрол на проблемни зони в Района.

ПРОГРАМА ЕВРОПА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА подпомага гражданското общество в създаването и достъпа до разнообразни практики, свързани с членството на Република България в ЕС.

Приоритетите на Програма Европа за 2015 г. са свързани със стратегията „Европа 2020“ на Европейския съюз, Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ и стратегията на РБ „Европа 2020: Национална програма за реформи“.

През 2015 г. Програма Европа на Столична община подпомага проекти и инициативи в следните приоритетни области:

Приоритетна област 1: Подкрепя на партньорството между структурите на гражданското общество и органите на местната власт при създаване и прилагане на политики и добри практики, свързани с европейското измерение за развитие на столицата.

В тази приоритетна област се подкрепят проектни предложения, насочени към:

- насърчаване сътрудничеството и усъвършенстване на механизмите за реализация на публични политики на местно ниво, свързани с членството на България в ЕС;
- въвеждане и популяризиране на европейски практики, насочени към повишаване качеството на живот в столицата и утвърждаване на принципите на доброто управление в местната власт;
- разработване на идеи и осъществяване на проекти за насърчаване активното включване на гражданския сектор за подобряване образа на столицата.

Приоритетна област 2: Подкрепя за създаването на устойчиви общински политики и модели за социализиране на градски пространства в партньорство с неправителствения сектор, с цел създаване на нови знакови центрове в град София, които да допринасят за уникалната идентичност и европейска значимост на града.

В тази приоритетна област се подкрепят проектни предложения, насочени към:

- разработване на модели за устойчиво социализиране и облагородяване на изоставени общински сгради и публични пространства, базирани на добри

европейски практики, включващи: анализ на нуждите, анализ на инфраструктурната инвестиция, анализ на устойчивостта и предложения за бъдещо управление и функциониране.

- пилотни проекти за сътрудничество между общински структури и структури на гражданския сектор за развитие на политики в обществена полза.

Приоритетна област 3: Насърчаване на интелигентното и устойчиво градско развитие чрез засилване на иновативни дейности в публичния сектор, осъществени в сътрудничество между граждани, обществени организации и местната власт.

В тази приоритетна област се подкрепят проектни предложения, насочени към:

- подпомагане приноса на гражданите за разкриване и насочване на иновативния потенциал на столицата – в икономическо, социално и културно измерение;
- проучване и прилагане на добри европейски практики и техните резултати за иновации в обществения сектор и градското развитие;
- подкрепа за разработване на иновативни проекти, насочени към постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

През 2015 година Приоритетна област 3 се изпълнява съвместно от Програма Европа на Столична община и Фонда за иновации в културата.